

תורת חסד // האם ראוי לחתן שמסודר עם דירה לדרוש השתתפות מצד הכלה?
דבר המערכת // חתונות הילדים במבט מרחוק

איש את רעהו // לצמצם במסיבות לילדים - בעד או נגד?
דבר המערכת // חתונות הילדים במבט מרחוק

דבר המערכת

להביט על החיים שלנו מרחוק

בפרשתנו מביא רש"י את אחד המדרשים המרגשים והזכורים לנו ביותר מגירסא דינקותנו. כשיעקב אבינו מבקש מיוסף להישבע שיעלהו ממצרים ויקברהו עם אבותיו, סיפר לו שקבר את אמו רחל בדרך בין פדן לבית לחם ואמר לו: "ולא הולכתיה אפילו לבית לחם להכניסה לארץ, וידעתי שיש בלבך עלי, אבל דע לך שעל פי הדיבור קברתיה שם, שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבזראדן והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים".

יעקב אבינו אומר לבנו ליוסף: אני יודע שהיה ראוי שאביא את רחל אמך להיקבר במערת המכפלה יחד עמי ועם אבותיי, אבל דע לך, שעוד יבואו ימי גלות קשים על בניי, ועל אותם ימים חשבתי, כשיגלה אותם נבזראדן, שיהיה להם ליהודים הסחופים והדוויים מקום בדרך, שיוכלו לעבור בדרך, להיכנס אצל מאמע רחל ולעורר רחמיה שתבכה ותבקש עליהם.

יעקב אבינו ראה היום את הימים הקשים שיבואו, ורצה שתהיה להם לגולים איזושהי תקווה, שיזכרו שהגלות היא המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

שו"ת

שאלה:

ברצוננו לשאול, בדבר בחור שיש ברשותו דירה שקיבל מגורם חיצוני (להורי הבחור אין כסף).

כידוע, המציאות כיום שבחור שלא דורשים עבורו כסף, הורי כל בחורה ישאלו את עצמם "מה החיסרון הגדול של הבחור שמסתירים מאיתנו ולכן לא דורשים עבורו...".

אם כן - בכדי לקבל בחורה המתאימה לרמתו של הבחור, יש לדרוש עבורו כסף (והרבה... בכדי שיכירו בערכו).

בנוסף, אנו חוששים שיקחו את הבחור משום שיש לו נכס ולא נדרש 'לשלם' עבורו, ולא באמת כי הוא מתאים להם...

משתי הסיבות הנ"ל, עולה בנו המחשבה שיש להסתיר בשלב הראשוני את דבר הדירה של הבחור, ולנסות להשתדך עם משפחה שתיתן חלק נכבד כמקובל [לאחר מכן כשנספר נסכים שיתנו פחות].

ומה יעשו בדירה הקיימת? ובכן, אנחנו רואים את הנכס של הבחור כאופציה להכנסה שתעזור לו להישאר שקוע בלימוד שנים רבות [כמובן, שבמידה וההורים יתקשו לשלם, לדעתנו היא חובה על הזוג הצעיר לעזור ולסייע].

נשמח לקבל דעת תורה בעניין, אם ראוי לנהוג באופן זה.

בברכה, מ.א.

תשובה:

בעצם שאלה זו היא שאלה פרטית ואינה נוגעת לרבים. למרות זאת נענה עליה לאור בקשת העורך, משום שיש בה השלכות להלך הרוח של הציבור כולו.

הגישה המקובלת אצל אנשים מסוימים, כביכול הבחור 'שווה' יותר אם הוא מקבל יותר ממה שהוא נותן, אינה גישה נכונה, אלא כורח הנסיבות הכריח שהציבור נותן יותר כדי שהבחור יוכל לשבת וללמוד.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרה"ג ר' יהודה טאוב, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

איננה סוף פסוק, שיזכרו לרגע שיש כאן חשבון גדול, שלא ישכחו שאחרי כל זה תבוא גאולה שלימה ומרוממת.

ואת זה ניסה יעקב אבינו להנחיל לזרעו. הוא ביקש לגלות לבניו את שיקרה איתם באחרית הימים. מדוע? מפני שרצה שיזכרו תמיד שיש אחרית לימים הללו, שיידעו שמחכה להם אחרית טובה, שלא ישכחו בגלות להביט על התמונה הכוללת, שלא יראו רק את הצרה הנוכחית, את הקושי הזמני, את הרגע הקרוב.

וכל זה היתה ועודנה ההקדמה הטובה ביותר לשובבי"ם. לפני שירידים אל השעבוד, לפני שצוללים אל עומק הגלות, ובוודאי כשנמצאים בתוך תוכה, יש להבין ולהשכיל שלא הכל רואים. יש לזכור שיש המשך לתמונה, ולא מה שנראה לעינינו הוא הכל.

ובאופן כללי, חיינו יהיו נכונים וטובים הרבה יותר, לו רק נשכיל שלא לשקוע בגלות הזמן, בתלאות השעה. לזכור בכל עת ובכל שעה כי אנו מצויים בפרוודור, כי אנו מתכווננים לעתיד גדול ועצום, כי כל זה הוא רק כהכנה רבא לעתיד לבוא. וכעת, דווקא כעת, זהו הזמן לאסוף ולאגור זכויות, ולבצר לנו מקום טוב בגן עדן לנצח נצחים.

ובל נשכח, שעוד יבוא היום ו"פקוד יפקוד אלוקים אתכם", יום בו יקוים "ושבו בנים לגבולם" במהרה.

הדברים הללו, הם בעצם עצה נכונה לכל אדם, ולא רק כשעוסקים בעם ישראל היורד לגלות.

ישנם אנשים, שבטבעם אוהבים 'להתבוסס בבוץ'. להרגיש את הקשיים הזמניים ולקחת ללב. שקועים עד צוואר בתחושת חמיצות על צרותיהם.

חלף זאת יעשו חסד עצום לעצמם - אם ייצאו לרגע מהקונכייה ויביטו על הדברים ממבט רחוק. ויקבלו פרופורציה לחיים...

המשך בעמוד הבא

ולכן במקרה כזה שהבחור התברך בדירה, ודאי שהדרך הנכונה היא לתת אותה בלב שלם ובשמחה ולאפשר לצד הכלה להשיא את בתם בלי עול, ויזכה ל'טוב עין הוא יבורך'. ומי שהולך בתומו עם ה' אלוקיו, ודאי לא יפסיד, אלא יראה ברכה גדולה מאוד בכל חייו.

לא לחפש את הכבוד המדומה. לחפש את הבחורה הטובה.

אני מכיר בחור שהיה מבחירי ישיבה מהשורה הראשונה, שכיון שהוריו היתה להם יכולת נתנו בשמחה את הדירה עבורו.

לאור זאת היו לו אופציות נרחבות מאוד למצוא בת תלמיד חכם אמיתי וגדול מאד בלי מגבלות כספיות, והוא אכן זכה לזה. ומהיכרות ארוכת שנים עמו ראיתי כמה תועלת יצאה לו מזה בכמה וכמה דברים:

א. הוא קיבל בחורה טובה מאד ולא הפסיד כלום מכך שהוריה לא נאלצו לשלם עבורו סכומי עתק.

ב. לא היתה לו את תחושת אי הנעימות שמלווה בחורים רבים לאחר החתונה, כאשר הם מודעים לעול הכבד שנפל בגללם על אבי האשה.

והוא לא היחיד. אני מכיר תלמיד חכם חשוב שרבים הולכים לאורו, שההורים שלו נתנו את כל הדירה שלו, ואילו חמיו שהוא תלמיד חכם גדול לא נתן כלום.

לכן נראה, שבמקרה דלעיל ודאי שלא צריך לחפש את הכבוד המדומה, אלא לחפש באמת את הבחורה הטובה ביותר ואת הבית הטוב ביותר, וללא ספק, מי שילך בדרך עקלקלה לא יצא נשכר מכך.

ובדבר האפשרות שהובאה בשאלה, להסתיר את דבר הדירה מהורי הכלה כדי לקבל מהם התחייבות על סכום נכבד, יש לשקול את הדבר בכובד ראש, דייתכן שיש בזה חשש של הטעיה, דההורים של הכלה לא היו מתחייבים כ"כ הרבה אילו היו יודעים שיש לו דירה, וא"כ הוה טעות בהתחייבות של צד הכלה. ■

בפרק הבא נמשיך להרחיב בענין זה

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספרי הח"ח

הרה"ג ר' אשר וטרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל' 03-579-3051
נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה. וכן כל ענייני הפסד או רווח שמזדמן לאדם הכל הוא בהשגחת השם יתברך.

(שם עולם להח"ח פ"ג)

איש את רעהו

מכתבים למערכת

לכבוד גיליון עמוד החסד

שלום וברכה וכטו"ס

בדבר המכתב שפרסמתם, בו מבקש בעל המכתב לצמצם במסיבות שעורכים לילדים, ומפרט שבסה"כ משלמים 200 ש"ח לשנה עבור הוצאות אלו, ובסיכום כל תלמידות בתי הספר בארץ זה מסתכם במיליוני שקלים, ולדבריו הם מיותרים.

ובכן,

האם ילדינו היקרים לא שווים להשקיע בהם חיות דקדושה במסיבות רוחניות? האם עדיף שח"ו ילדינו שחיים בדורנו יתאוו למסיבות במקומות שונים? האם לא שווה להשקיע סכום פעוט כזה ולמסור זאת לאחריותו של מנהל המוסד החינוכי שעמל ומשקיע רעיונות, כיצד להעלות את צאצאינו על דרך המלך באופן שהילד יהנה בבחינת וחי בהם, ויתאווה תמיד למסיבה של סידור, חומש, תהילים, סיום מסכת, לימוד הלכה וכדו'?

באותה מידה ניתן, לפי שיטתו של הכותב, ללכת ולחשבן את הסכום הכולל שמוציאים עם ישראל עבור רכישת תפילין, מזוזות וד' מינים ועבור החינוך הטהור, והמה מסתכמים בוודאי במיליונים רבים. כל בר דעת מבין שבדברים כאלו אין לזלזל ח"ו ולומר שצריכים לצמצם בהם.

ומכאן נראה, שגם כאשר עוסקים ב'מכשירי מצוה', יש ללמד סגוריה על עם ישראל שמוזיל בזה מממונו, ולא לקרוא לציבור לצמצם בשמחה של מצוה ובמסיבות לכבודה של תורה או לכבודה של בת ישראל המתחנכת בדרך התורה. אדרבא, תרחיבו בזה יותר ויותר, וע"י כך תזכו לצמצם בהוצאות למטפלים ומטפלות שיצטרכו לחפש דרכים ושיטות שונות ומשונות שלא שיערום אבותינו, בכדי להחדיר בהם אהבת תורה וירא"ש.

ואם עסקינן בצמצום, עלי לציין נקודה חשובה בנושא חתונות הקורונה. אמנם, היוזמה לשלעצמה מבורכת וחשובה, אך למעשה ניתן לראות, שבמתווה החתונות הנוכחי, המוכרח בשל הקורונה, אכן החתונות הצטמצמו, אבל ההוצאות לא הצטמצמו כלל, ולרוב הן אף עולות יותר מבימי שגרה! [אני כותב מתוך ניסיון, זכיתי ב"ה לחתן השבוע את בתי הכלה למז"ט, ושילמתי לחתונה מצומצמת, יותר מאשר לחתונה הקודמת שהיתה ברוב עם].

כך שאם מסכמים את הסיפור, נדמה כי מהצמצום בסופו של דבר, גם קצת הפסידו ברוחניות ובגשמיות, ופחתה לשווא שמחת חתן וכלה.

בבקשה ממכם, תפסיקו לכתוב על הצורך בצמצומים בדברים אלו שאדרבא, דווקא צריכים וזקוקים להיעשות בהרחבה גדולה כידוע לכל המחנכים והעסקנים שעוסקים עם בני הנוער, שחלק מהצרות יכלו להימנע ע"י החדרת שמחה של מצוה.

ובזכות הרחבת גבולות הקדושה והשמחה, ירחיב השי"ת לנו את שמחתן וישועתן של ישראל, בבי"א.

בברכה

ש.ו. בית שמש

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

בבטאון זה אנו עוסקים לעיתים מזומנות בנושא חתונות הילדים והקושי לממן את ההוצאות האדירות שאלו נושאות בחיפן. את הבעיות צריך לפתור, זה נכון. אבל כדאי לו לאדם, לזכור ולראות את התמונה השלימה, את החסד הגדול שעשה הקב"ה עמו שהביא לו את ההתמודדות הזו של 'לחתן ילדים', מה שאומר קודם כל שברוך השם יש לו ילדים, שהוא גידל אותם במשך שנות ילדותם, ושעתה הם עומדים לפרוח מהקן ולבנות את ביתם החדש. ובמבט קדימה - שכעת הם מתחילים פרק גדול וחשוב בחייהם, מייסדים ומקימים דור ומשפחה. התמונה מרחוק נראית כה קסומה, משולבת עבר הווה ועתיד. אל תתנו לקשיים הזמניים (שכבודם במקומם מונח) להשתלט על התחושות כולן.

ומענין לענין באותו ענין -

אם דיברנו על 'לראות את הנולד', קשה שלא לזכור ולהזכיר, שלהבדיל אא"ה, גם בנושא זה, אדם שישכיל מבעוד מועד, מעת בה רכים ילדיו, לחסוך מראש לחתונותיהם, פרוטה מצטרפת לפרוטה, או יותר משובח, להפקיד זאת בגמ"ח שבו יוכל לעת מצוא לקבל הלוואה ולהשיא את ילדיו בכבוד כשבינתיים כספו עושה חסדים ומצוות, ולא יחשוב רק על הרגע העכשווי - יעשה עם עצמו ועם ילדיו חסד עצום - שרק בראיה כוללת, בהבטה מרחוק על התמונה - יבינו הוא ומשפחתו שהיה כל זה משתלם, שהיה שווה המאמץ. ■

מאי דכתיב 'וילבש צדקה כשריון'? לומר לך: מה שריון זה כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול, אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול

(בבא בתרא ט' ב')

ולשדך הבנות

לאחר פרסום מכתבו הכואב של הרב פישר מביתר בנושא הדרישות הכספיות של בחורים רבים, הגיעו למערכת תגובות רבות. לא נוכל במסגרת זאת להביא את המכתבים המלאים והארוכים, אך נלקט מעט מן הדברים שעלו בתגובות.

הגיע הזמן שנפסיק להיות מחוסרי אמונה! זועק מדם לבו א.מ. ויס, הקב"ה יכול להזמין לבנותינו זיווג הגון ומתאים בהתחייבויות פחותות בהרבה! "וכי יד ד' תקצר"! וכי להקב"ה יש מגבלות?! מה, הוא לא יכול להזמין זיווג ללא התחייבות גבוהות?!

לפי המכתב הקודם אין צורך להתחייב יותר מהיכולת, הרי הקב"ה ישלח את הזיווג בעתו ובזמנו, גם בלי ההתחייבויות. בקו הזה של נקיטת מידת הבטחון הולך גם מ. וינטרוב, אך לדבריו אפשר עם בטחון אמיתי בהשי"ת להתחייב סכומים הנראים כגבוהים, אך הקב"ה המפליא לעשות, יעזור לצלוח את המדוכה ולשלם את כל החובות: גם אני אברך שחיתן יותר מבת אחת ויש לי ב"ה עוד כמה לחתן, וגם אני איני יודע מה יהיה מחר, אבל השם הטוב והמטיב לכל לא מתכוין לעזוב אותי. אברכים רבים חיתנו את ילדיהם כשזה למעלה למעלה מכוחם, וקנו להם דירות מאין, וראה זה פלא, הקב"ה סידר להם הכל, ורובם הגדול סיימו לבסוף את אחרון התשלומים, וכל אחד מהם יודע לספר על הניסים הרבים שהיו עמו בכל יום ובכל עת ובכל שעה. הכל נקצב ברי"ה! הוא מסיים.

<< בפתח הדברים אנו רוצים להדגיש נקודה בסיסית וחשובה; כל הדברים המובאים להלן, הם דעתם החשובה של אנשים נכבדים בהחלט, אך עם זאת, מגדולי ישראל שמענו, שלסוג השאלות האלו קשה מאד לתת תשובה כללית ושווה לכולם, ולכן מן הראוי בנושאים אלו, שכל אחד יתייעץ עם רבותיו שמכירים אותו ואת משפחתו, ויכולים לתת לו עצה הוגנת ומתאימה, לאחר שיפרט בפניהם את מצבו. והנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל.

שכל אחד יקנה דירה אחת - לעצמו.

בענין הנושא הבווער, פותח ראש כולל חשוב, היות והמצב הולך ומדרדר, אולי נכון להכניס גם בציבור שלנו, כמו שמצוי אצל עדות המזרח וחלק מקהילות החסידים, להטיל יותר את העול על הזוגות עצמם.

ואמנם, מיד לאחר החתונה הזוג מתקשה לדאוג לעצמו למגורים, ולכן אפשר לתקן שבחמש השנים הראשונות עיקר העול ייפול על ההורים, וברגע שהזוג יכול ליטול על עצמו את העול, אין סיבה שלא ישא בנטל.

שוו בנפשכם, כל אחד משיא עשר בניו ובנותיו, ועליו נופל עול כבד להשיאם ולקנות דירות עבור כל אחד ואחד מהם.

ושוב, כשבניו יש להם בנים ובנות, גם עליהם נופל עול כבד זה של עשר דירות, וגלגל החוזר וכל אחד יש לו עול כבד מנשוא של עשר דירות...

האם לא הגיע הזמן להפסיק הענין של קניית עשר דירות עבור עשרת הבנים?

ובמקומו יקנה כל אחד דירה אחת עבור עצמו [אפילו שזה קשה בלי סיוע ההורים, אבל סוף סוף צריך דירה רק עבור משפחה אחת ולא עבור עשר משפחות, אבל דירה אחת אפשרי לקנות].

אחרת - אין לזה הגיון.

אכן אין ספק, שרעיון שכזה, שעולה מזה זמן רב על שפתי רבים, ראוי להעלותו לפני שולחן מלכים, גדולי ישראל שליט"א.

כשאין אפשרות להתחייב - יש להתחזק באמונה ובטחון!

גם א.מ. ויס קורא במכתבו שלא להתחייב יותר מכפי היכולת, ולהאמין באמונה שלמה, שהקב"ה יביא את הזיווג בעתו ובזמנו:

מדוע 600,000 ש"ח? אפשר אחרת!

היה מי שעורר, שהכותב מציין את המספר 600,000 כעובדה ברורה וכאילו כל הבחורים דורשים סכום שכזה, דבר שאינו נכון לדבריו: אני מכיר כמה וכמה אברכים רציניים מאד שהתחתנו בשנים האחרונות ודרשו באזור ה 400,000 [ואף פחות!]. ומסיים בתובנה חשובה: לפעמים כשכותבים הנחה בעלון, שהמינימום לבחור בן תורה (הרף התחתון) הוא 600,000 ש"ח, יש בזה גם נזק כשקובעים דבר כזה בפסקנות ובפומבי.

עוד קורא מציין, שהינו מתגורר 'בקהילה חשובה באחת הפריפריות בדרום', והוא 'מכיר עשרות אברכים שהשיאו את בנותיהם עם בחורים מצויינים, בני עליה מופלאים, בהתחייבות סבירות (ביחס לדרישות הגבוהות שהזכיר כותב המאמר)'. ■

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il